

denne Retning indtil videre. Naar den ærede Minister, for at finde en Retfærdiggjørelse for den Maade, hvorpaa man kunde vente, han vilde bruge Bevillingsretten, har sagt: jeg er ikke bunden ved nogen Lov; hvad der i 1846 er bestemt om Bevillinger, er paa ingen Maade bindende for mig, og jeg er i de Bevillinger, jeg har givet, ikke gaaen videre, end man er gaaen tidligere, og, naar han, for at bevise det, har forelæst os en heel Deel Extracter af Bevillinger, saa forekommer det mig, at det ikke er en Beviisførelse, som kunde bruges for at opmuntre os til at udvide Bevillingernes Omraade for ham; naar han derimod havde sagt: jeg har holdt mig strengt indenfor de forbedrede Vilkaar, som man i 1846 havde søgt at gjøre gjældende, i Modsætning til de tidligere, og derfor kunne I have en særdeles Tillid til mig, saa var det en Grund at bygge paa; men, naar den ærede Minister viser os tilbage til de ugunstigste Bevillinger, for at vi kunne have Exempler paa, hvor ugunstigt han kunde bevillige, uden at gjøre Andet end, hvad man har gjort før, saa ligger deri en svag Opmuntring. Jeg troer alisaa ikke, at vi fra den Frihed, som Ministeren forbeholder sig, fra den ringe Grad af Indskrænkning, som han troer at kunne paalægge sig selv, kunne komme til at ønske at give ham et større Omraade for Bevillingsretten end det, han nu har. Havde han tilføjet sit Lovforslag Betingelser til Sikkerhed for Bøndestanden, der lignede de Betingelser, der sidst bleve antagne her i Forsamlingen, saa havde det været en opmuntrende Grund, ja saa vil jeg sige havde vi skyldt at følge ham, thi han havde derved stiftet en Smødeføremmen; men det har han ikke gjort; han har søgt at bevise det Nyttige i en saadan Foranstaltning ved at henvise til de Resultater, der ere naaede ved de Bestræbelser, man har gjort i denne Retning. Han har sagt: af et Fideicommis, et Greyffab, som for 5 Aar siden har faaet Bevilling til at sælge under de og de Betingelser, er allerede solgt 80 Gaarde; det klinger meget, og jeg siger, det er forbausende lidt. Skulde Noget bevise mig, at dette hele System ikke fortjener nogen synderlig Opmærksomhed, saa er det det, at man i Aarene fra 1845 til 1848, hvor en

saadan Tillabelse var given, ikke har naaet et langt større Resultat. Ligesaalidt er det noget Beviis i hvad der er fremført for, at Salget har været fordelagtigt for Bønderne; det har Ministeren søgt at bevise derved, at 12 Gaarde ere solgte til 34,000 Rbd. fra Fideicommisbestodderen. Jeg har ikke ret forstaaet, om han har sagt, at disse 34,000 Rbd. vare den hele Salgsfum, eller om han ogsaa derved har overført, hvad han bestemt fremhævede ved de andre, at det var det, som kom Fideicommisset tilgode; deri vilde allerede ligge en ikke saa ubetydelig Forskjel, thi endeel af Kjøbesummen er allerede kommet den nuværende personlige Eier tilgode. Jeg vilde ønske, jeg kunde faae det at vide; det vilde være et Middel til at fuldstændiggjøre den Begrundelse for min modsatte Mening, som jeg nu vil komme frem med. Men forudsat, at disse 34,000 Rbd. indeholde alt, hvad der er givet, hvorom jeg forøvrigt tvivler, og Summen, hvortil de samme 12 Gaarde siden ere solgte, er 50,000 Rbd. — Forskjellen alisaa 16,000 Rbd. —, saa har Ministeren ved Siden deraf sagt: 2 af disse Gaarde ere solgte saa fordelagtigt, at alene paa disse 2 er indvundet 9000 Rbd. af de 16,000 Rbd.; der bliver alisaa kun 7000 Rbd. tilbage for de 10 øvrige Gaarde; der er alisaa en Indskrænkning i Fordeelen for disse; men, har jeg forstaaet ham ret, saa har han sagt, at nogle af dem vare solgte omtrent for den samme Priis, hvorfor de vare kjøbt. Skulde det nu ikke tyde paa, at de ere solgte, fordi man ikke kunde beholde dem; skulde ikke deri netop ligge et Beviis for, at Salget i det Hele ikke har været saa gunstigt, siden disse Kjøbere efter saa kort Tids Forløb have maattet afhænde til den samme Priis, hvorfor de have kjøbt? Ligesaavel troer jeg, at man maa lægge Mærke til, at det er intet Under, om der af en stor Mængde Gaarde — thi de 80 er et temmelig lille Tal af alle dem, det her gjælder om — kun kjøbes nogle; det er jo de Formuende, det er jo dem, der kunne skaffe Midlerne til Kjøbet, der kunne kjøbe; men det, vi skulle efterstræbe, er at bringe Kjøb tilveie ogsaa for de mindre Formuende, kort sagt at omstifte Fæstetilstanden med Kjøb; thi, efterat det er blevet sagt her i Thinget — og jeg giver Dem Ret, der sagde det, — at